

АНЫЯКТАР УДУРТУКЧУЗУ

К ИЖИНИНЬ, мезу-шыннын оон ажил-хөргөннү түн-дөндөрдөн, аажы-тажы-нын төлөттигиден үнөсүр. Ке-жээ, төлөттигиден чон үнө-лөө болгаш хүндүлээр. Буу-лар Сарыг-оолович Көк-оолду ыңдылдарга хамаарыштыр чу-гаалап болур. Ону колхозтун аныяктары боттарынын баш-тынынга — ында комсомол ко-митетинин секретарынага соң-гун алган, партия организа-циясынын «биро кезжигүнгө, колхоз баштаар чериниң составына киргени таварылга эвес. Бо дээрге Куулар Са-рыг-ооловичин аякы-хөргөн-үшөп көргөн, анаа көрө-нөсүн улуг идегел болгаш бүзү-рел-дир.

Бир эвес Көк-оолдун намы-рын аң көр болза, ол көчүтү аныяк: Сагын сес чыл школа-нын доосаң, Кызылдын көдөз ажил-агый техникумга өөр-өппөн кирген, а 1966 чылда оон зоотехния салбырын доос-каш, терең колхозуна зоо-техник-бригадир, зоотехник болуп ажалдыг берген. Аны-як специалистин күш-ажыла ынакшылдын, энис сорул-ганы чедип алырынга сорулту-чүткүдүлүн, ажалга мергежи-лин, организмиз аргалын колхозчулар эскерип каа-я. Нийтинин хөргөнө ол бө-лүн улуг-хууун кирип өгө-лөт. «Кызыл туу» колхозтун малын баш сапы 1966 чыл-да 16 муң турган болза, ал 30 муң чеген. Ажил-агыйда мал продуктуларын бүдүрөй болгаш күргөнө садыр чыл бүрүдө көүдөп, планын оонаданы доктаамал ачы-күсөдип турар. Бо бекик көр-гүдүлгүлүн чедип алырынга Куулар Сарыг-оолович Көк-оолдун кириген улуг-хууу-и-че эвес дээрди маргылаа-чак.

КОЛХОЗТА комсомол ко-митетинин секретары бол-ганда Көк-оолдун кириш-пейн бээр ажалдыр ховар эвес, — оон негедде дымыг, ха-рымысала бедик. Бирги эөлчө-гө колхоз бүдүрүлгөсүнүн чу-гула алырларынга аныяктар-ны күжүн таарыштыр тургу-зар, быжылгаар болгаш олар-нын мергежи чедип алырынга дузалаар талазы-биле ажалды комсомол комитетинин көл со-рулганы кылдыр көрүп турар. Күш-ажы кылдып шыдаар бугу колхозчуларын дөртүн бир кезин аныяктар. Олар колхоз бүдүрүлгөсүнүн көл адырларында, хой-ниити амы-дырларында улуг күш болуп ту-руп, 71 комсомолчунун 14-тү комсомолчу путивка-биле мал ажалында, 7-ин механизатор-лар, 30 кирези тулуг болгаш хову ажалдырында хаара ту-тунган. Эмнеге салбырында, асли-сайдара, культура ал-бан черлеринде — колдуунда-ла комсомолчу аныяктар.

Мал ажалында ажалдап тур-ар аныяктардан сарык ба-дарчылары Владимир Саа-я, Ва-лентина Донгак, хойжулар Раиса Саа-я, Сат Кызыл-оол, саагыч Раиса Саа-я, чолаачы-лар Кара-Сал Хулар-оол, Куу-лар Кыдат-оол, тудужулар Елена Чимит-Дорж, Ооржак Севилек олар колхоз бүдүрүл-гөсүнүн шалыпчылары. Ком-сомол комитетти өрткөн кыжын чаш малды ажаап дорук-турары-биле 45 комсомолчу-аныяктарны сакмаштыкпен ажалдыры-биле чоруткан, олар 2080 анай, хураганнарын камгалап өстүргенер, а бо кы-жын 42 комсомолчу-аныяктар-ны сакмаштыкпен ажалдыры-

Коммунист дугайында чугаа

биле белеткен турар. Мал че-минин белеткелнге, аныяктар көл күш болуп ажалдап.

Туугу бригадында ажал-дап турар аныяктар 2 хой ка-жазын, 8 о-буле чурттаар чуртталга бажынарын, хой тарын боозадыр пунктуну ту-дуп ажалгалга кинеринге, склад тууунга, суг-биле чы-лыдар 2 одалга системанын кылырынга идекпейлг кириш-кен. Туугу бүдүрер черде хө-рөкжөнөр биле аныяктар ажалдап турар.

Бүдүрүлгө ажалдап турар комсомолчу, аныяк киж и бү-рүз социалисттиг чарышта ха-ра туттунган, бодунга тодо-гай хүлээлгелерин алган. Оон күсөлдөзүн комсомол комите-ди доктаамал контролдап ту-рар.

ССР-нин тургустунганы-нын 50 чыл буйдөйинге ук-куштур республикага чарыт-тылган «шалыпчы 50 хүнер» деп, Хову-Асылда «Тыва ко-балы» комбинаттын аныяк-тарынын кыгыгырын районда бир-ле дугарында «Кызыл туу» колхозта комсомол ор-ганизацияны дөткөн болгаш анаа холбаштыр чорудар ажал-дарын хөргөмөдөр ажалдап кылгаш, ботандырып чорут-кан.

КОМСОМОЛДУН ажал-чорудуулары аны-бүрү бо-гаш хой талаалары. Олар шунтуу-ла чугула болгаш маа-лап ботандырып чорудар алаар. Мааза улуг организаци-он ажалды чорудары, кол дая-рып активистери ажал-чорудуу-ларын тургузуу алыр ком-сомол комитетинин секретары-нан иреттигер. Көк-оол кылды ажалдырын, активис-терин күжүн баш ууар таарыштыр тургузуу ал турарын-дан практиктиг ажал-чору-дугага хөргөмөдөр тургустунуп келир, баш ууар көрдүмүн эвес бергедешкинер, азы чактыс талаалай бээр таварылгалар

болбайн турар. Мааза мындыг чижестерин көргүзүп болур.

ССР-нин тургустунганы-нын 50 чыл оюнга алдар бол-дурган көдөзүн бот-тыныгыр уран чуулунун район көрдүл-гөсүн «Кызыл туу» колхозтун уран чуул коллективин бирги черин алган. Бо дээрге тава-рылга эвес, а комсомол коми-тетинин, оон секретары Куу-лар Көк-оолдун өгөдөкчи бол-ган организмиз ажалыннын түнеленде чедип алдыган. Бот-тыныгыр уран чуу ажи-лын организмизарын комитет кезжигүнгө: көдөз Совет се-кретары О. Кызыл-оол биле клуб өгөдөкчиси С. Дагышча дааскан. Уран чуул бөлүгүне-ринде 35 киж доктаамал кир-жиш турар. 1972 чылда 4 удаа үнүшкүчүлүгүн кылган, район иштинге болгаш Мөңгүн-Тайга районга, МАР-нын Уба-Нур аймаалын Сагыл сумуунга концерттиг аалап чорган.

Комсомол комитетти хостуг шактарда аныяктарын даш-танымалын чеп болгаш ажал-тыг кылдыр организмизарын-че оона кичөөнөй салын ту-рар. Эрткен чылын даш-танымга кезжөөлөрүн 20 каапа организмизарын, диспуттарын, лекция, беседаларын чогуудуп турар. Спорттун аны-бүрү секцияларында 115 киж ха-ра туттунган.

БО КОЛХОЗТА күш-ажы-лын сагыла-чурмуун үрөөр, арага-дарыга су-дугар фактылар эвөш болуп, ылангы аныяктарын ары-зында хулиганнаар, кем-хө-рөк үлгүдир чорутар барык-ла чок болуп турары ында поли-тиктиг, кижизиндег болгаш культура-массалыг ажалды-рын чогуур денгедде тургуска-нын баштыкп турар. Улусчу дружина болгаш комсомолдун оперативтиг отряды доктаамал ажалдап, комсомолчу прое-ктер анаа дөштүг салдарын болган.

Бүгү комсомолчулар өрө-дигенин аны-бүрү хөргөмө-дөр хаара туттунган, эрткен чылын 10 муң ажалды аныяктарын комсомолдун хү-рөдөйинге кирип алган, а партияга кири-биле эл-не төлөтпг 8 комсомолчуга ре-комендацияны берген.

Куулар Сарыг-оолович Көк-оолдун амыдырларында эн-тундурчак өөршүлүгү үе — 1968 чылда ону улуг Лени-нин партиясынын кезжигүнгө хүлээп алганы болган. Кө-лоо аныяктарын ууртук-чуу, тускай эртемниг аныяк коммунист Куулар Көк-оол үенин негедде-биле чоруп, бодунуң хүлээлгенин болгаш анаа көргөсүн идегелди ак-сеткилди-биле мычаар күөсө-диги турар.

В. ОЧУР-ООЛ, «Шыннык» штаттан да-шаар корреспондентизи.

Өвүр район.

Бүдүрүлгенин планын даал-галарынын күсөлдөзүн хы-нап, бар куралдарын иле-редин, оларын ажалдырып и-деп алырынга, материалдарын болгаш ажа-хөргөнни кам-ныг чарыгдарында админис-трацияга улуг дузаны улусчу контролерлар чедирип турар. Улусчу контролдун бөдүктө-динни, постуларынн боттук болгаш дөштүг, үрө-түн-недиги мындыг ажалын чамдыг чижестерден көрүп болур.

Улуг-Хем ыаш үлетпүр ажил-агыйында улусчу кон-троль бөдү нити-биле 13 хыналданы чоруткан. Черби-е ыаш бөдөктөр пунктунда кээп турар ыаштын шынары, өт-сеп хөргөсөдөр бүдүрер чары-даан ыаштын шыны ууур бижир-ни, ыаш дилер чехте механиз-мдерин ажалгалы, ажал-шагын канчаар ажал-лап турарынын бай-далы, автотранспорт ажал-галы дөш шыкпаш, бүдүрүл-генин ажал-чорудууларына ужу-дузалыг адырларга хы-налданы кылган. Оларнын түнеленин бүдүрүлгенин дирек-циясы кичөөнөйгө көргөш, чехтестерин чаладыр талаа-зы чогуур хөмчөгөлөрн ал-ган.

Бөлүк бир катеп 6 сал-биле

өккөлгөн ыашты хынап көр-гө, 533 кубометр четпес болган. Ыаш үлетпүр ажил-агый чери хөргө кырында чок ыашты теплохотар-биле сөөртүп кел-гени дөш 1423 рубль талез болган. Мындыг мегелөөшкн кылганы дөш Ырбанд ыаш бөдөктөр пункт начальниги Б. Бакор, техниктиг ууртук-чуу Н. Ефимов болгаш эске-даа бургулук кижилерге ма-териалдыг харымсалганы хү-лөткөн.

Ыаш дилер чехте Шерби-нин баштаан бригадын ажалы-нын шынары-биле таныжып көргөн. 8 кубометр дилег-ма-териалын урей кылган дөш контролерлар санаан. Бо чех-тестер дөш ажал төлөвирин бригада кезжигүнеринге төлө-вөс деп сумелзөн.

Бо бөлүктүн дөштүг ажи-лынн өскө-даа чижестери хей. Оон ууртукчуу комму-нист П. Скобеев дааскан ажи-лынга ак сеткилди болуп, бү-дүрүлгөдө четпестерин иле-ре-дин, ону чаладыр дөш контролерларын билили-биле ууртуп келген. Бөдүктүн дөштүг ажалы Г. Напулов, А. Дорошенко, Н. Саранова болгаш өскө-даа контролерлар-нын идекпейлг бедиктен.

Улусчу контролерларын

идекпейлг ажалынн ачы-зында бүдүрүлгенин бараанын продукциянын шынары эки-жөө. Оон үчөдү болгаш өт-чөдү чурумчаан. Күш-ажы-лын бүдүрүкчүлүгү бедөт. Улуг-Хем ыаш үлетпүр ажил-агый продукция бүдүрер бол-гаш сайтарар талазы-биле планын даалгаларын доктаа-мал күсөлдөп турар.

Бүрбаннын Кызыл хо-рай өргөдөлинде улусчу кон-троль бөдү коллективтин ажи-лынга база дөштүг дузаны чедирип турар. Болук (даргазы Н. Шагалына) ажа-хөргөнн чарыгдарынын документтерин саалаашкын, чакы чок, ажи-лынамын кылдырып чедип ап турар. Операция килдиз-ини ажалынн тода, ылавы-ладдын, телефон-биле хоорай-лар аразында чугалаажыш-кынарын чеп ажаллап тура-рын, коллективтиг кышка бе-деткелли болгаш өскө-даа ай-тырылгала хамаарыштыр хы-налдарын чоруткан. Оон түнелдерин хана солдунга чырыдып, тускай хуудустарын унуртудуу.

Узегерлиг ажалдыг улусчу контроль бөлүктөрү этг ком-бинатында, Кызыл-садыга, № 2 АТБ-де база бар.

Улусчу контроль бөлүктөрү дээрге бүдүрүлгөдө, органи-зацияларда четпестерге элпеш чок хей-ниити организацияла-ры болганда, оларнын уду-рукчулары анаа даяныр, оон ажалынга дузалажыр ужу-руг. Ындыг таарымчалыг бай-далды тургузары контролерлар-нын сонуугалын, идекпейлг улам бедилер билингир.

№ 3 АТБ-де бөлүктүн ажи-лын көрөдөйнер. Эрткен чы-лын он ажалында коллектив-ниин оруга планын күтлө 79,7 хуу күсөткөн, оругка авария кылдыр чоруткан ко-гарал 11675 рубль четкен. Оон чылдагыны-биле автомаш-налар септелгеге турганынын уламында 9717 рубль каража үнгөн. Ажал ыаш үер болгаш төлөвир чок шөлө алыр чоруктун чылда-гааны-биле бүдүрүлгө 30 муң рубль чидиринг болган. Чо-лаачыларнын автомашиналар-ын бодунуң хууунда ажал-лаар чоруй болгаш өскө-даа четпестер хей. Мындыг байдал ында 30 киж составтыг улус-чу контроль бөдүн бөзүн дү-вүрттөдөн. Ол бөлүк (даргазы Р. Домратова) эрткен үеде калды-даа ажал кылган. Оон чылдагыны чүдө? Бир

талазында, бөлүктүн ууртук-чуу бөдүнүң хүлээлгенин бол-гаш хыналдаларын канчаар ор-ганизастарын эки билесейн турарында. Ийн талазында, бүдүрүлгенин ууртукчуу ында контролерларын дута-йын уттуп, оларга даяны ажалдырып кичөөнөй сал-гаанында.

Хоорайын чонун амыды-рал халдырылгала комбинатында, Медиорапия болгаш суг ажал-агый министрствөдүндө, хуу чагылар даяраар фабрикада улусчу контроль бөлүктөрүнн ажалын оон улуг-ла дээр-евес, идекпей чок.

Улусчу контролерлар бүдү-рүлгенин ажал-чорудууларын экижиринге, планын оона-даларын күсөдиринге адми-нистрациянын база бир кол даяныр күжү болур. Оларнын дөштүг күжүн ажаллаары коллективтерин ууртукчула-рында, ында партия органи-зацияларында улуг-биле ха-мааржыр.

П. УШАНОВ, Кызыл хоорайын улусчу контроль комитетинин инспектору.

ДАШТЫКЫДА

ДУЖУП БЕРБЕС БИС

БРИЮССЕЛЬ. (СЭТА). Вьет-нам улус тускай хамаарыш-пас болгаш хостуг догунаар башдалга, дөштүг тайбынны чедип алыр дөш шү-дүргү демсел чоруда-рын үргүчүлөөр бүтүр шиктиргил деп, Вьетнам та-лаа-зында париж чөвүлө хурамында ВДР-ниң төлө-дөзүн ууртукчулук ора-накчызы Нгуен Мань Ви Вельганиян наймысаладыга болган парламга конферен-циясына меделзөн.

Каттышкан Штаттар ВДР-ниң девискоорин араатаамал бомбалаарын соолту хүнер дургүзүндө соксатпай, сы-рыш турткыч чонуг чө-рөжө, Ханой биле Хайфөне тоина-тоина бомбалаарын ок-тап турар. АКШ-тың ужу-рчуу чуртталга бажына-рыш, эмнеге черлерин бол-гаш школарын чок кылды, даштык чурттарың азын черлерин, садыг судюларын когарала таварыштыгыр тур-ар.

Чээрбиги параллельден соң-гаар девискоорин бомбала-рын соксаткан турар болза, АКШ-тың чааза-биле катеп чугалаажышкынаар чоруда-рыга бистик таланыс беден. Күш дөгөп келгенгерге дү-жүп бербес-даа бис деп, Нгу-ен Мань Ви меделзөн.

«Чодураа» колхозтун боду-нун ажил-агыйн механизас-тап база автоматизас-тап эг-дөзүнн чамдык чижестери бодур. Ажалдыг бүдүрү-чүлүгү бедилеринге, хол-биле кылды ажалдырын эвөзжиди-ринге болгаш бүдүрер про-дуктувун бот-уеяны чиге-диринге оон ажалы улуг.

Н. КОМБУ.

ВАШИНГТОНДА ШУГУЛДАП ТУРАР

СТОКГОЛЬМ. (СЭТА). АКШ-тың чааза Швецияга хамаарыштыр кыжылажыш-кыныг хой-хөй хөмчөгөлөрн алган. Америк наймысалады коар айда чоруй барган турар. Оон соода Швециянын элчигин Вашингтонге чорут-канын Каттышкан Штаттар негез деп, солдунар дымна-кан. Эске талаа-да, АКШ-тың Стокгольмда элчин чери оон чөвүлөчилеринн бироз-ания ууртук келгенден бээр элзон үр апарган. Оон элчин болгаш түр бөүрөт-тирген төлөзү самдыкында да-лай ындагы турар.

Шведиянын элчин күрү-не департаментинде кел-дирген, ача «ымыгы уду-р-ланышкыны» меделзеп ды-напкан.

Политиктиг хайгаараакчы-ларын чактыс азы угаа-лап турарын дугаар алырга, Вьетнам Демократтиг Рес-публиканын девискоорин АКШ-тың ужу-рчуулуң мөөнөттерин күш-биле дер-зи болгаш турарынга уду-рам Швецияда калбарган

уураанышкыны шимчөөшкн-лине холбаштыр Вашингтон ол чуртту кызгадан турар. Ол бомбалаажышкынарга Шве-цияны албан чертери чак-тыс эвес уду-ла уурааныш-кеген. Ынчаага премьер-министр У. Пальме оларын шиктиргил бурруу шапкан, АКШ-тың ужу-рчуулуң ВДР-ге катеп-катап хал-даажышкыны кылдырып калды-даа чылдагыны чок, оон ол халдаажышкыны де-легейни ийги дайымнын үезинде нацистерин үлгө-дирер-биле дөмөй кылдыр сагындырып турар деп, де-мелзээн.

ВДР-ни бомбалаарыга уураанышкыны шимчөөшкн-лине Швецияда улам күштен-ди турар. Парламенттиг төлө-дөзүлгө беш партияны ме-делзеп Стокгольмда парла-м унурдун. ВДР-ни девиско-орин Американын бомбала-арын соксаттыр дугайында негеддеп деткиригил бүт-күни чыкмадык орттеринге ч-пед улусту ол меделзэ-де кыйтырган.

Кыраан назыда чааскаан каар...

ВЕНА. (СЭТА). Чуртун чо-нууң бештин бир кези киреми, 1,5 миллион кире австриялыр — 60 хардан ажал назылды. Австрияда ажал чөмчөк продуктуларын болгаш калбак хөргөдө ба-раанынын өрткөтөрү үр-гүчү аартал, бажың хөдө-и-

ни, коммуналдыг ачы-дуза те-левир, транспорт тарифтери-нин хөмчөөлөрү дүрүн уга-галды турар. Ол кижилерге оон уламында онза берге у-жугтар таваржып турар. Кы-рааннарын аң турар пенсия-ларынн хөмчөөлө чегенчиг эвөш, ымычаш пенсционер-лерин аң чугула хөргөдө-дөр халдырынга бөзүн ол чедипшес.

Кырааннарын материалдыг бергелерге таваржып турарын-дан аныга, чааскаанзыргай чурттаар ужура тавар-жып турары онза чидиг айты-рып бооп турар. Австрияны социал шиктиледер институ-дунуң чарлап дымнаткан ба-рымыдаларын дугаар алырга, австрий тамакчаларынн хөй нурууу боттарынын кыраан ада-недери-биле барык хары-лаз тутпайн турар деп, «Ар-байтер-цайтунг» солун би-жөө. Ол кижилер калдык-мөдүк чурттаар ужура та-варышкан. Бажынарынга өлүп калганынын соода каш-лаа недела болган кижилер тургузар таварылгалар хаа эвес.

Шериг хөп кеткен хөргөктөннөр

ТОНИО. (СЭТА). Окинава ортулукту эрткен чылдын май 15-те Японияга агтдып бер-ген. Оон бээр эрткен чартык чылдын дургүзүндө ол орту-лукка америк шериг албан-ныгар ийн чүс чээрби беш улуг кеминг хөргөктү үлгөт-кен. Окинавада 86 америк бааза бар. АКШ-тын шериг командалыгы ол баазаларын Мурнуу-Чоон Азиянын шыр-галарында дайын чорудары-га солдаттар белеткээр шөлө-де лагерлерин кылдыр ажи-лап турар. Мурнуу Вьетнам-

дан келген шериг албанын-дарын «дыштаар» болгаш хөдөөр черлери база ол баа-залар бооп турар.

Окинаванын префектура по-лициянын дымнаткан ба-рымыдаларын дугаар алырга, шериг хөп кеткен хөргөктөн-нөрин хөй нурууу Мурнуу Вьетнамнын тайбын чогуна хамаарыштыр чогуу-на анаа дерзин, араатанжыг хөргөктөр үлгөдөп «мактаткан», Япо-нияга келген.

Америк шериг албанын-дарынн кижилер өлүрөт, үлгөдө-

лөр, күчүлөдөр кылды үлгө-диринге Окинаванын чурт-такчылар тынгын уду-рла-нып турар. «Далаан таймс» солунун дежелдеп турарын дугаар алырга, олар АКШ-тын далайжы чада-шери ал-банын-дарынын ажелектилер-дег ажаллап чоруп турарын-га кедергег килелен турар. Олар араатанжы америк сол-даттарын чагырып, орту-лукта бүтү шериг баазаларын ууттаарын эрге-чагырга че-рлерин шиктиргил негеп турарлар.

«Чодураада» чаартылгалар

Көдөз ажил-агыйн кезжигү-нөргө техниктиг дөштө-дөргө аныяктын партиянын XXIV съездин айткан бол-гаш. Автоматизацияны болгаш та-мал-биле ажалдын шалып-чы-наны оон баштыкп турар. Мааза хамаарышкан чижекти Тес-Хемия муракчы колхозу болур «Чодураада» көргүзөр боламын.

Колхоз 1970 чылга, бодунун тургустунганында бээр 30 чыл болганын чедир-ле авто-матизацияга болгаш механи-зацияга шоошот салыш сал-байн турган. Оон кире чыл му-рунла бир саалаа аргалады салып алган, оозу удаваана-ла үрөтпөп калган. Оон соода анаа хол-даа дөзбөз. Механи-заторлар болгаш чолаачылар аар шимчедикчиин көдүрөдө бөзүн ыаш быралар ажаллап турганнар. Мындыг байдалдыг

ажылдыг бүдүрүкчүлүгө моондак болуп турганы чуга-жок.

Сөөлгү ийн-үш чыл дургү-зүндө элзон чаартылгалар бол-гулаан. Ол чаартылгаларга ылангы Харал-Тей сүт-бараан фермазынын ажил-инжилериниң өөршүлүгү улуг. Чүе дөргө, ферма тоут бүрүн электриктиккен болгаш радио-жугуттунган. Чаа бажы-наар, калжаалар база көвүдөн. Телефон харылзасын тургус-каны ажалга-даа, амыдырал-га-даа чогуучалыг апарган. 200 бизаа кирер калжаа эр-кен күзүп ажалгалга кирген. Ук калжаа мал чөмчө дөштө-дөргө ажалдыг орук-биле бол-гаш автоматизациян сугта-рычмы-биле халдырттыган. Бус-биле чымдар ол калжа-ныч иштин чугайлаан. Ам ында кылмаал сүт белеткээр, мал чөмчө хайындар чех-терин механизаторлар

инженер В. Кызыл-оолдун ууртукчулугу-биле кылды турар-лар. Бо чылын механизас-таптан инек калжазынн ту-дун эгелээр база көрдүгөн.

Эрткен күзүн Бедлар-Арыга 250 баш хаан кирер калжаан колхозтун тудуужулары ажи-лапта кинген. Ук калжаан бус-биле чымдар кылганы ды-ка таарымчалыг. Ында малга чөмчө белеткээр чөк бааза бар. Чоокку үеде калжаан меха-низастаар. Анаа негеттигер хөргөсөдөрн колхоз садып алган.

«Чодураа» колхозтун боду-нун ажил-агыйн механизас-тап база автоматизас-тап эг-дөзүнн чамдык чижестери бодур. Ажалдыг бүдүрү-чүлүгү бедилеринге, хол-биле кылды ажалдырын эвөзжиди-ринге болгаш бүдүрер про-дуктувун бот-уеяны чиге-диринге оон ажалы улуг.

Н. КОМБУ.

ЧОЛААЧЫНЫН УЛУУ

Чодураа суурунун нол ку-дугузуу ору азын кымын-даа мураш эрте бажы чө-мчө, чолаачылар, кудер ма-га-боттук киж и бар. Оон-бө-лө эртенч-ле дуага бөр бөс. Ол чүеде меңдиге харымалы, сохкохотун гаржымыг дүргө-дөр баштыр.

Ол бөзө Жавон агтыс со-хкохотун сүт сөөртүр маши-наын чолаачы К. Д. Дай-жы-Давая-дыр. Оон ажалы-нын айы мындыг, эртен эрте эгдөткөтүр, кежээ орай чазар. Кад-оол Донгаконич биле калжаа таарыштыр көрөй, ууртун номчукчу.

Кад-оол 1957 чылда-ла ме-ханизация учушкелде доос-ка, сохкоха ол мергежи-лге элзон ажалдап чоруй. Со-вет Армиянын хүрээлениге албан эртерин чораш, де-дир кез Чодураага чуртпап, ажалдап берген. 1968 чылда техника башкаар мергежи-ли улам бедилер дөш чо-лаачылар курууу доозуп ал-ган. Оон бээр Кад-оол Дай-жы-Давая сохкохотун сүт сөөртүр машинаян чолаачылар тур-ар. Оон мурунла ажалдап турган чолаачылар фермага орайтап келир, шуут келбейн баргылар, оон уржуу-биле

сүт ажыр, үрөдир турган. Дайжы-Давая орта чолаачылар кирген соода мындыг чорук шуут боластаан. Ылангы чакы үеде сүт сөөртүр дыка берге. Сохкохотун топ сүт-ба-раан фермазы Чодураа суу-рун мрак, Хөдөөргө чалаар. Оон бөзүн оон соо-дугу-дөзүн Кад-оол Донгаконич сүт ажи-дын көрбөс.

Жданов агтыс сохкохотун саапыларынн сүт саала-ны көвүдөдир, ону күрү-нөгө садар талаа-зы-биле чедип ал-ган чедипшкннөриде эш Дайжы-Даваянын үерү эвөш эвес.

К. БАДЫ.

Найырал кезээзи

Барыш-Хөмчөк райкүс-төмүнүң культура килдиз «Совет Социалисттиг Респу-блика» Эмгекчилер тургустун-Бүтүрүлгөсү 30 чыл байыр-каралыга турсактаан интер-националдык байлар кежө-лө-лө районун культура ба-м чыгынга эрттирген. СЭКП гүлүкчүлүгү секретары С. К. чалыгетер байлар кежө-лө-лө кыттыпшаан, районун культу-

тура албан чарларинн ажал-дакчылары бүгү улустун тө-гүдүт байлары-«ССР Эм-гекчилер тургустунганын 30 чыл буйдөйинге төлөтпг ууртамалын дежелзеп. Бу-вү-эниде хоорайын улуг туудуларында, районун кө-дөз ажил-агыйнн болгаш албан организмизарында хөй националдык совет күрү-

нениң 40 ажал нацияныч төлөдөрн бажыг эи-найрал-дыг, бот-боттарынга дузала-жып, акы-дузма дөү-биле күш-ажылы чедипшкннө-рин ажалдап турарлар.

Интернационалч найырал кежө-лө-лө киржикчилери Коммунисттиг партия, То-роон чурт, найырал дугайында ырыларын, шүактерин улуг со-нуургал-биле дыкшынаар.

Т. ТАЛГАЧКИ.</

